

Παραδείγματα απαντήσεων για την οργάνωση του προλόγου και του επιλόγου

([Β' Λυκείου -τράπεζα θεμάτων](#))

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

14567 Στόχοι του προλόγου σε ένα κείμενο είναι να μάς εισαγάγει στο θέμα και να προκαλέσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Τεκμηρίωσε με συντομία αν ο πρόλογος στο Κείμενο 1 υπηρετεί τους παραπάνω στόχους.

Ο πρόλογος στο Κείμενο 1 υπηρετεί και τους δύο στόχους:

1. εισάγει στο κεντρικό θέμα: η αντιμετώπιση των ηλικιωμένων ως εξασθενημένων, άρα αναλώσιμων, προς όφελος των νεότερων μελών αποτελεί δείκτη πολιτισμού της εκάστοτε κοινωνίας
2. προκαλεί το ενδιαφέρον: παρουσιάζει μια συγκλονιστικά απάνθρωπη παλιά ιαπωνική πρακτική θυσίας των γηραιότερων, που αποτελεί το έναυσμα για μια πρόσφατη κινηματογραφική ταινία, για να δείξει στη συνέχεια ότι δεν απέχει πολύ από τις σύγχρονες ευρωπαϊκές πρακτικές αντιμετώπισης της τρίτης ηλικίας

15327 Η συγγραφέας του Κειμένου 1 στον πρόλόγό της αποσκοπεί στο α) να προκαλέσει το ενδιαφέρον των αναγνωστών και β) να εισαγάγει το θέμα. Θεωρείς ότι επιτυγχάνει τους σκοπούς της; Στην απάντησή σου να αναφερθείς στις μεθόδους ανάπτυξης και τα εκφραστικά μέσα, που χρησιμοποιεί

Πρόκληση ενδιαφέροντος αναγνωστών:

α. με τη χρήση παραδειγμάτων (γκισέ, φρουρούς, χρηματοκιβώτιο, επιταγές κ.ά.),

β. με την χρήση αντίθεσης (υποδιαιρείται μεν ... αλλά δεν κόβεται...).

Αναφορά στο θέμα [σχήμα άρση και θέση: τι δεν είναι και τι είναι οι Τράπεζες Χρόνου]:

α. με τη χρήση αρνητικών εκφράσεων (δεν έχουν, δεν εξαργυρώνουν...),

β. με τη χρήση ορισμού (ορίζονται οι Τράπεζες Χρόνου ως ένα πρωτοποριακό σύστημα... στη χώρα μας).

15179 Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 συναντάμε ως τρόπο οργάνωσης την αιτιολόγηση. Εξήγησε για ποιο λόγο, κατά τη γνώμη σου, επιλέγεται το συγκεκριμένο κειμενικό σχήμα.

Με την αιτιολόγηση ο συντάκτης του Κειμένου 1 επιδιώκει να εξηγήσει την αναγκαιότητα απασχόλησης των μεταναστών/μεταναστριών, των αιτούντων/αιτουσών και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας ως σημαντικού μέσου ένταξής τους στην κοινωνία υποδοχής τους. Υποστηρίζει ότι η εργασία παίζει βασικό ρόλο στη διαδικασία ένταξης, διότι έτσι συμμετέχουν

στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας. Η αιτιολόγηση ενισχύει την πειστικότητα του κειμένου, καθώς πρόκειται για κείμενο που έχει ενημερωτικό και επιμορφωτικό ρόλο, ενώ παράλληλα έχει συνταχθεί για λογαριασμό του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής

15184 Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 ο συγγραφέας επιχειρεί μια **σύγκριση**. Ποια είναι αυτή (μονάδες 5) και ποιους σκοπούς εξυπηρετεί (μονάδες 5);

Σύγκριση: Το «BigBrother» μπορεί να συγκριθεί με το θέαμα των μονομαχιών στη ρωμαϊκή εποχή. Σε αντίθεση με τις μονομαχίες, όπου οι θεατές ήταν αμέτοχοι, στο νέο τηλεοπτικό παιχνίδι συμμετέχουν, αν και έμμεσα, ενεργά, καθώς η ετυμηγορία τους είναι αυτή που αναδεικνύει τελικά τον νικητή.

Συγκρίνει το παιχνίδι «BigBrother» με το θέαμα των μονομαχιών στη ρωμαϊκή αρένα, διότι θέλει να δείξει το μέγεθος της δημοφιλίας του παιχνιδιού αυτού στους θεατές. Επίσης, στη σύγκριση κάνει μια αντίθεση λέγοντας πως στη ρωμαϊκή αρένα οι θεατές ήταν αμέτοχοι, ενώ τώρα αποφασίζουν για τον νικητή. Σκοπός της σύγκρισης είναι να δείξει την καταλυτική επίδραση που ασκεί ένα τηλεπαιχνίδι αυτού του περιεχομένου και πόσο μπορεί να εμπλέξει τον αδιάφορο, συνήθως, θεατή στη διαδικασία του, καθιστώντας το πρότυπο κοινωνικής επιρροής και όχι απλά ένα παιχνίδι για ψυχαγωγία

15337 Η 1η παράγραφος του Κειμένου 1 οργανώνεται σε **αντιθέσεις**. Να επισημάνεις 2 από αυτές και να ερμηνεύσεις τη λειτουργία τους σε σχέση με το περιεχόμενο όλου του κειμένου.

Αντιθέσεις:

A) διαδεδομένη αντίληψη ότι η ανεργία είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα, ενώ ο συγγραφέας διαφωνεί με αυτή την πάγια θέση ανεργία-εργασία (δεν είναι πρόβλημα η ανεργία αλλά η αποφυγή της εργασίας, δηλαδή συγκεκριμένων επαγγελματιών)

B) αναδουλειά- δουλειά (ο νέος δεν φοβάται την έλλειψη δουλειάς/τη χαμηλή εμπορική κίνηση αλλά την ίδια τη δουλειά, αποστρέφεται τα χειρωνακτικά επαγγέλματα)

Εν ολίγοις, ο συγγραφέας κατακρίνει την ελληνική νοοτροπία των τελευταίων 30 χρόνων που ανατρέφει νέους πτυχιούχους προορισμένους για μια θέση γραφείου ή δημοσίου υπαλλήλου. Κατά τη γνώμη του, το πρόβλημα δεν είναι η ανεργία, αλλά η απαξίωση ορισμένων επαγγελματιών.

15203 Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 η ομιλήτρια επιλέγει ως τεχνική ανάπτυξης των σκέψεών της **την αντίθεση**. Να εντοπίσεις τα μέρη της αντίθεσης (μονάδες 4) και να δικαιολογήσεις την επιλογή της σε σχέση με το θέμα που προσεγγίζει και την πρόθεσή της (μονάδες 6)

Μέρη αντίθεσης:

Έχουν γίνει σημαντικά βήματα για την πλήρη και ίση άσκηση των δικαιωμάτων των γυναικών – οι γυναικείες κατακτήσεις στην πολιτική και κοινωνική ζωή είναι πολλές.

Οι έμφυλες προκαταλήψεις και τα αρνητικά στερεότυπα παραμένουν ισχυρά στοιχεία, εμποδίζοντας την ισόρροπη ανάπτυξη των νεαρών κοριτσιών και την αυτοπραγμάτωσή τους.

Με την αντίθεση φωτίζεται το περιεχόμενο των αντιτιθέμενων «μερών» και αναδεικνύεται το θέμα (οι ανισότητες φύλου εξακολουθούν να υπάρχουν παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί).

Ταυτόχρονα, η ομιλήτρια επιδιώκει με αυτόν τον τρόπο να τονίσει την ανάγκη παρακολούθησης των σεμιναρίων από τις νέες γυναίκες που οργανώνει το ίδρυμα Λαμπράκη για την εξάλειψη των ανισοτήτων φύλου.

15395 Η πρώτη παράγραφος του Κειμένου 1 αναπτύσσεται με διάφορους τρόπους. Να εντοπίσεις δύο από αυτούς (μονάδες 4) και να εξηγήσεις τη λειτουργία τους στην ανάπτυξη του κειμένου (μονάδες 6). Μονάδες 10 3^{ου} υποερώτημα (μονάδες 15)

Τρόποι ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου του Κειμένου 1:

- **Αιτιολόγηση 1^η** : Οι λεπτομέρειες της παραγράφου («Από τη μια ο ρόλος της... κοινωνικοποίηση») αιτιολογούν τη θεματική περίοδο («Η αξία της εργασίας... πολύπλευρη»). Υπονοείται η λέξη «διότι» στην αρχή των λεπτομερειών. Η αιτιολόγηση προσφέρει την απαραίτητη τεκμηρίωση στη θέση της συγγραφέα, η οποία τοποθετείται στη θεματική περίοδο.
- **Διαίρεση**: «Από τη μια ο ρόλος της είναι βιοποριστικός [...], από την άλλη ψυχολογικός». Οι διαφορετικοί και σημαντικοί ρόλοι της εργασίας αποδεικνύουν την «πολύπλευρη» αξία της.
- **Παραδείγματα**: τα στοιχεία που παρατίθενται εντός παρενθέσεων ως παραδείγματα, στην πρώτη περίπτωση συγκεκριμενοποιούν τον βιολογικό ρόλο της εργασίας («σταθερό εισόδημα, κάλυψη βιοτικών αναγκών, αυτονομία, ανεξαρτησία») και στην δεύτερη διασαφηνίζουν τις πλευρές της προσωπικότητας που ο ψυχολογικός ρόλος της εργασίας ευεργετεί («κριτική σκέψη, πρωτοβουλία, φαντασία/δημιουργικότητα, ψυχική ευφορία, κοινωνικοποίηση»).
- **Αιτιολόγηση 2η** : Η φράση «καθώς βοηθά... κοινωνικοποίηση» αιτιολογεί τον ψυχολογικό ρόλο της εργασίας και το «καθώς» έχει την έννοια του «διότι» (είναι δηλαδή αιτιολογικός σύνδεσμος και όχι χρονικός).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

15237 Στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 ο συγγραφέας επιλέγει την τεχνική της διαίρεσης, για να οργανώσει τον λόγο του. Ποια είναι τα δύο σκέλη της διαίρεσης (μονάδες 4), ποιο είναι το κριτήριο με το οποίο αυτή γίνεται (μονάδες 2) και ποια θέση αποδεικνύει με αυτό τον τρόπο (μονάδες 4);

1.Σκέλη της διαίρεσης:

άτομα υψηλού μορφωτικού επιπέδου, καθώς αυτά χαρακτηρίζονται από την εξοικείωσή τους σε μεγάλο βαθμό με τα νέα τεχνολογικά εργαλεία και τις σύγχρονες εφαρμογές που τα συνοδεύουν.

τμήματα του πληθυσμού (Ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, ασθενή στρώματα) τα οποία θα χαρακτηρίζονται από χαμηλά γνωστικά προσόντα και την αδυναμία προσαρμογής τους στις επερχόμενες αλλαγές, με πιθανό κίνδυνο να βρεθούν στο περιθώριο

2.Κριτήριο διαίρεσης: η δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών στις νέες τεχνολογικές και επικοινωνιακές εφαρμογές

3. Η επιλογή του συγγραφέα να διακρίνει σε δύο ομάδες τους πολίτες, αυτούς που θα έχουν πρόσβαση και άνεση στη χρήση των νέων τεχνολογικών μέσων και σε αυτούς που θα αποκλειστούν από αυτήν, αποσαφηνίζει την κύρια θέση του, ότι η κοινωνία της πληροφορίας θα καθορίσει την επερχόμενη πραγματικότητα και επιφυλάσσει σαρωτικές αλλαγές στη ζωή του ανθρώπου ως πολίτη.